

Szerkesztői iroda:

Belmagyar-utca végén (Máriaffy-ház), a hová a lap szellemi részét megillető közlemények czimzandók.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:

Egész évre . . . 16 forint. Negyedévre . . . 4 forint.
Félévre . . . 8 forint. Egy óra . . . 1 fnt 50 kr.

Egyes szám ára 5 krajczár.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adtnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadó-hivatal:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33-ik szám.

Egy négyszög ccentiméternyi tér ára 4 krajczár. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.

Reklám sora 1 forint.

Bélyeg-illeték minden hirdetés után 30 kr.

Hivatalos közlemények sora 5 forint.

Nyilttéri cikkek garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Kilátások a jövő gabona ár-alakulására.

A börze ugyan folytonosan csúri-csavarja a dolgot, a baisse és hausse folytonosan szemben áll egymással, a papiros buzával mindig rettenetesen dobálóznak, azért kényeret mégis abból a buzából lehet csak sütni, amelyik azon az isten áldotta földön terem s ha ebből egyszer keves van, csinálhatnak papiros buzát millió métermázsa számra, krákgóhatnak a baissisták akár hogyan, mégis akaszthatják ideig-óráig a természetes áralakulást, a buza árát mégis csak a termés, a kínálást a kereslet nagysága szabályozza. Megpróbáltak az idén is mindent, hogy az árakat lenyomják, elég alacsony nívón tartották is hosszú ideig, de elvégre is mikor az egész világon 100—110 millió hectoliterrel kevesebb termett, mint tavaly, lehetetlenség, hogy alacsonyabb árak legyenek most, mint voltak azelőtt.

Ezen óriási terméskeresletet a világ ez ideig nem, vagy csak alig érezte, mert nagy mennyiségű buza dobott a világ-piacra, de érezni fogja a hiányt hova-tovább fognak a készletek s különösen, ha korán arató államokban rossz eredményt fog adni az aratás, jövő tavasszal valószínűleg nagyon is magas árakat fogunk látni, annnyival is inkább, mert a múlt évről alig figyelembe vehető készletek hozattak át s bizonyos, hogy a jövő évnek minden készlet nélkül megyünk neki. Előre látható ebből, hogy a jövő aratás kezdetén meglehetősen nagy lesz a buza utáni kereslet s az fog jól járni, ki majd korábban jelenik meg a piacon.

Különben a magyar gazda a 9 firtos buza árakkal nagyon meglehet elégedve; ilyen árak mellett csupán arra kell törekednie, hogy minél több buzát termelhesse, hogy két szemet termeljen ott, ahol eddig csak egyet termelt. Különösen most kell e tekintetben a kellő lépéseket megtennie, mert az ideai buzahiány bizonyára egy két évre kihatólag is magas nívón fogja tartani a buzaárakat. Meg kell ragadni tehát a kedvező alkalmat s elkövetni mindent, hogy a termés eredményeket megjavítsuk. E tekintetben már csak a tavasszal avatkozhattunk be buzáink szorgos gyomlálásával, chilisálettrommali felül trágyázással, mely utóbbi eljárás csak kissé soványabb talajon is bámulatos eredményeket mutat fel.

Az ideai aratás bár nem volt országunk minden részére kedvező, mégis nagy átlagban elmondhatjuk, hogy jó közepes termésünk van s a külföldnek is körülbelül 12—14 millió métermázst adhatunk. Nem így van azonban a külföldön, ahol épen azon országban és világreszekben volt rossz vagy gyenge termés, a melyek fölöslegeikkel a világpiacokat elárasztani szokták. Ez a körülmény ad tehát arra reményt, hogy az árak a jövőben csak javulni fognak, a mely körülménnyel szemben agazdára kettős feladat vár: buzakészletét tartogatni, amíg elérkezik az eladásra a kedvező pillanat, másrészt a jövő aratást oly módon előkészíteni, hogy mennél korábban, minél több buzát arathasson.

K. B.

Ausztriából.

Előre láthatuk, hogy az osztrák nyelvrendeletek visszavonása a cseheket fogja ellenzébbe hajtani. Ez már meg is történt nyílt proklamációval azon a napon, melyen a nyelvrendeletek megszüntetését közzé tette az osztrák hivatalos lap. Folyában már zendülésszerű tüntetés is tört ki, mely ellen megint az állambölcsesség utolsóelőtti arkánusához, a katonai fegyverhez folyamodnak. A legutolsó arkánus ugyanis a kibékítés.

Ezt a németekkel próbálták most. De úgy látszik, nagyon kevés vagy kétes sikere lesz. Mert a németek, ha következetesek akar-

nak maradni a hegemoniájukért való küzdelemben, nem találhatnak kielégítést abban a visszavonásban, mely mintegy bejelentője az új nyelvtörvénynek, annak a nyelvtörvénynek, melyben koncessziókat kell adni a csehek javára.

Ugy tetszik első tekintetre nekünk, hogy a csehek nagy ellenzékesége és obstrukcióval való fenyegetőzése éppen arra irányul, hogy ezeket a koncessziókat a lehető leg-szélesebbre erőszakolják ki. Legalább is annyit akarnak a törvényben nyerni, a mennyit már a rendeletekben nyertek, de a mi ellen a németek azt a veszett harezot folytatták.

Ilyen feszült helyzetben aligha lesz a Reichsrathnak több eredménye a delegációk kiküldésénél. Mert a nyelvtörvény támogatása alkalmasint megint áthidalhatatlan mélységet robbant a két ellenfél között. Szó sem lehet arról, hogy a kezüket nyujtsák egymásnak, mielőtt ez a robbanás bekövetkezik. Quid tunc? Tartományi autonómia és birodalmi abszolutizmus? Semmi bizonyosat nem mondhatunk. Nincs Ausztriának olyan genialis államférfia, ki a végleges kibontakozást garantálhatná.

Tegnap nyitották meg a Reichsrathot, mint azt már tegnap jeleztük.

Az ülés lefolyásáról a következőket írják: Zurkan apát korelnök foglalja el az elnöki széket papi ruhában.

Schönerer: Szót kérek!

Korelnök: A házszabályok 15. §-a értelmében, mielőtt a Ház határozatképessége meg van állapítva, el kell rendelni minden vita nélkül az elnökválasztást. Sajnálatomra tehát nem adhatom önnek most a szót. (Zaj.)

Schönerer: Csak meg akarom mondani, hogy pártunk miért tartózkodik Fuchs megválasztásától. Fuch dr. több ízben a jog és a házszabályok megsértésére használtatta fel magát.

Wolf: Pfui Fuchs, pfui Fuchs. (Nagy lármá.)

Korelnök: Kérem haladjunk tovább.

A jegyzők most felolvassák a képviselők névsorát.

A felhívottak a miniszteri székek mögötti urnákhoz haladnak és ott bedobják a választó czédulát. A szavazás megejtése után a korelnök az eredmény megállapítására negyedóránny szünetet rendel el.

Az ülés újból megnyitásokor korelnök kihirdeti az elnökválasztás eredményét.

Beadott összesen 325 szavazólap; ebből üres volt 55; így tehát van 270 érvényes szavazólap. Ezekből 264 dr. Fuschra, hat pedig Wolfra esett.

Korelnök Fuchs dr.-t jelenti ki a Ház megválasztott elnökének és felkéri, hogy foglalja el az elnöki széket.

Dr. Fuchs a jobboldal tapsai és éljenzése között foglalja el az elnöki széket. Székfoglaló beszédében utal arra, hogy ő nem új ember ezen a helyen, melyen mint eddig a jövőben is a törvény és a házszabályokat pártatlanul fogja kezelni. (Gyúnyos felkiáltások: Mint eddig!) Appellál a Ház tagjainak közreműködésére, hogy jóakarattal valamenynyen hassanak oda, hogy a Ház komolyan mérsékléssel és parlamentáris módon felelhessen meg hivatásának. Ezután felhívja szó-lásra Clary grófot, a minisztertanács elnökét, hogy felolvassa a kormány nyilatkozatát.

Clary gróf messzehallható kánon felolvassa és átadja a szót.

Clary gróf az egész ház óriási érdeklődése mellett teszi meg a kormány nevében programsznrú nyilatkozatát s azt mondja, hogy az új kormánynak az lesz főigyekezete, hogy visszaállítsa a normális parlamenti állapotot. Végül azt mondja, hogy a kormány minden tekintetben semleges lesz.

Ezeknél a szavaknál az ujcsenek óriási lármába törtek ki, de a láрма még jobban fokozódott, a mikor Clary gróf rátért a nyelvrendeletekre. Clary gróf beszédét ettől a pillanattól fogva nem lehetett többé megérteni, mert az ujcsenek folytonosan szidták és gyalázták az új kormányt, a németek pedig helyeslő közbekiáltásokkal bátorították. Csak egy néhányat idézek az ujcsenek közbekiáltási közül:

— Képmutatók a miniszteri székeken!

— Elárultatok az osztrák dinasztia!

— Tönkreteszitek Ausztriát!

Óriás vihar támadt akkor is, a mikor Clary gróf kijelentette, hogy ezt a kormányt a császár ő felsége nevezi ki. Ezeknél a szavaknál az összes uj-cseh képviselők dühösen fölgrottak helyükről, rámutattak Schönerer padjára s azt kiáltották:

— Nem maguknál, hanem itt él a kormány! Nem maguk kormányoznak, hanem Schönerer!

A fület siketítő lármában a kormányelnök nyilatkozatának legnagyobb részét nem lehetett meghallani.

Annnyit mégis meglehetett érteni, hogy a miniszterelnök a többi között törvényjavaslatot nyújtott be az újságbélyeg és a nap-tári bélyeg megszüntetéséről.

A mai első ülés a miniszterelnök nyilatkozata után nagy izgatottság közt ért véget.

Grf. Wass Béla indítványa.

Kolozsvármegye tegnapi közgyűléséről bozott tudósításainkban közöltük Szabó József bizottsági tag indítványát az országgyűlési képviselőválasztások tárgyában. Alább közöljük Gróf Wass Béla orsz. képviselő hasonszellemű indítványát, melyet Szolnok-Doboka-vármegye szombat közgyűlésén tett és a mely így hangzik:

Miután az országgyűlés a curiai bíráskodásról szóló törvényt megalkotta, ezzel biztosítani kívánta azt, a mi az ország közvéleménye tulajdon nagy részének igaz óhajátása volt, a választások tisztaságát és szabadságát és azzal azt, hogy a képviselőház hű kifejezője legyen a nemzet különböző körében jelentkező véleményeknek, óhajátásainak és felmerülő érdekeinek. De ebből az üdvös célból, melyet a törvényhozás a törvény megalkotása által elérni akart, valóság csak akkor lesz, ha a választóknak magatartása és viselte megfelel a törvény szellemének és ugyan arra a célra lesz irányozva, a melyet a törvény kitűzött. Fájdalom, ezt nyíltan be kell vallanunk, mert hamis szégyen az, a mely az orvosolatlan bajokat nem gyógyítja, hanem eltoltolni igyekszik.

Tapasztaltuk azt, hogy szokásba jött, hogy azok, a kik a küzelet terén szerzett érdemekre, tapasztalatra nem igen hivatkozhatnak, de a kik bármilyen okból képviselői mandátumokhoz akarnak jutni, előszeretettel keresik fel Felső-Magyarország némely részét, de különösen az országnak erdélyi részeit és figyelmüket olyan kerületekre irányítják, a hol őket alig, vagy éppen nem is ismerik, a hol gyökereik nincsenek, de a hol gondolják, hogy anyagi eszközökkel, mindennemű ajánlásokkal, nyomással és egyéb nem is törvényes eszközökkel, megválasztásukat biztosíthatják; a kiknek megbízó levele nem a választók bizalmából, ragaszkodásából vagy óhajátásából nőne ki s kik ép úgy idegenek maradnak megválasztásuk után a kerületben, mint voltak a megválasztásuk előtt, ha sikerült is nekik különböző módon támogatásokat szerezni. Már az ily választásokkal nem csak a képviselőház erkölcsi tekintélye szenved csorbát, de az üdvös összeköttetés is, a melynek meg kell lenni a választók és a képviselők között, ha az a kerület igazi képviselője akar lenni. Nektünk nagy sulyt kell helyeznünk arra, hogy lehetőleg olyan képviselőink legyenek, a kik a kerület sorsában akkor is részt vesznek, ha meg is szüntek képviselői lenni; a kiknek tehát komolyan kell tördni azzal, hogy polgártarsaik, a kikkel együtt éltek és jövőben is együtt kell élniük, minő vélekedéssel és ragaszkodással leszenk irántok. Casikis, ha ezekre a szempontokra figyelünk, lehet elérni azt, hogy a képviselőház hű kifejezője legyen a nemzetnek. Ne is mondja senki, hogy ezáltal tisztán helyi természetű választások jönnének létre és országos nevű és érdemű emberek ki volnának részesztve abból a lehetőségből, hogy másutt, mint a hol letelepedve vannak, képviselői megbízást nyerhessenek.

Ezek a szempontok, melyeket fent említettünk éppen azért nem zárjuk ki, az ily országos nevű és köztigyekeben érdemeket szerzett egyének megválasztását: ellenkezőleg minden kerületben szívesen feljük fordul a figyelem, ha igaz érdemekre támaszkodnak; de igen is mellőztetnének azok és az kívánatos, hogy így történjék, kik pénzre, kívülről ható befolyásokra, ígérgetésekre — támaszkodnak; kik különböző céljai elérésére — melyek között országos érdekek nem szerepelnek — kívánják megszerezni a képviselői megbízást; kik a választók gyengeségére, erőtlenségére, hiszékenységre számítva azt hiszik, sikerrel kísérelhetik meg a felépést.

Ezért helyesnek tartjuk és első sorban országos érdekekben, ha a megyei közgyűlés figyelemzeti a választókat s azon óhajátást nyilvánítja és azt ajánlja a választóknak, hogy nézzenek körül magok között és igyekezzenek elsősorban a megyében bizalmukra érdemes arra való jelöljének adni megbízásukat, a kikkel összeköttetésben állanak és a

kikkel összeköttetésben fognak maradni jövőben és így tegyék lehetővé azt, hogy a törvénynek üdvös célzata az erdélyi részekre is megvalósuljon, hogy a választások tisztasága, a képviselői hűsége és a képviselőház erkölcsi tekintélyének emelése, a választók magatartása által is biztosítható. És abból a célból, hogy a többi törvényhatóságoknál is történjenek lépések, melyek a törvényüdvös célzatát biztosítják; ez a határozat a testvér törvényhatóságokkal közöltessék, felkérve őket, hogy hasonló irányban böles belátásuk szerint hasonló lépéseket tegyenek.

Gyulai Pál lemondása.

Budapest, okt. 18.

A Kisfaludy-Társaság mai ülésén felolvasták Gyulai Pál lemondó levelét. A levél következőképen hangzik:

Tisztelt Társaság! Előzőtt néhány évvel több ízben felemeltem a társaság tagjai előtt, hogy én folyvást ventülök, a társaság folyvást ifjodik, s így nem igen illünk össze. Midőn ujabban ismét egyhanguan a társaság elnökévé választattam, elfogadtam ugyan e tisztelet, de azzal az elhatározással, hogy a három év kitelte után minden esetre visszavonulok, annnyival inkább, mert egy pár előttem fontos pontra nézve nem részesülök mindig kellő támogatásban.

Azonban egy közbe jött esemény arra készt, hogy ne várjam be a három év elteltét, hanem még e hónapban adjam be lemondómat s egy pár szóval igazoljam eljárásom.

Utolsó ülésünkben a társaságnak az aradi ünnepélyen bármely alaku részvétet nem politikai szempontból elleneztem, hanem a társaság alapszabályai és hagyományaihoz kiindulva. A Kisfaludy-Társaság tisztán szépirodalmi és széptani intézet, melynek semmi köze a politikához. A szépirodalmi művekben néha-néha átesillog a költő politikai értelete s e tekintetben, a felolvasásokat és kiadványokat illetőleg a társaság sohasem korlátozta tagjait, de mint társaság sohasem vett részt semminemű politikai mozgalomban és oly ünnepélyen, melynek semmi kapcsolata sincs az irodalommal, s többé-kevésbbé politikai színezet is van. Ide járult még, hogy társaságunk az aradi ünnepélyre meghívott nem kapott, s nekem tudomásom volt arról, hogy sem az akadémia, se némely tudományos és irodalmi társulatok, mint a természettudományi, philológiai, földrajzi társaságok nem fognak abban részt venni, s így a mi részvétünk könnyen tüntetés színében tűnhetnék fel.

Kötelességemnek tartottam meggyőződésemet öszintén kimondani s ahhoz szilárdan ragaszkodni, mert én magammal akarok békében élni s nem másokkal. Hogy meggyőződésem a hazafias kegyelet hiányából folyik-e, azt senki sem hiszi el rólam, a ki engem közlekebből ismer, vagy költeményemet olvasta, a melyeknek tárgya nem egyszer a honvéd dicsősége és gyászja...

A támadásokat és gyanúsításokat volt időm hosszas irodalmi pályámon megszokni s van elég erőm nyugodtan elviselni.

Most nincs egyéb hátra, mint megköszönni a társaságnak azt a jóindulatot, bizalmat, kitüntetést, melyekkel engemet majdnem negyven év óta mint egyszerű tagot, majd mint alelnököt és elnököt elhalmozni kegyeskedett.

Tetőzée jóságát visszavonhatatlan lemondásom elfogadásával, melyet saját érdekem és a társaságé egyaránt szükségessé tesz.

Legyen szabad mintegy bucsukép még arra is kérnem a társaságot, hogy a főpontokban ragaszkodjék szilárdan hagyományaihoz, melyeket kitűnő esztétikusok és még kitűnőbb költők állapítottak meg, s melyeknek alapján társaságunk a magyar irodalomnak nemcsak hasznára, hanem olykor dicsőségére is vált. Új utakra való térés csak súlyos csapást vonna maga után; én részemről, mint a társaságnak jövőben is buzgó tagja mindent elfogok követni a hagyományok fenntartása érdekében, s talán több sikerrel mint az elnöki székből, hol némi tekintetek olykor korlátoztak.

Maradtam teljes tisztelettel

alázatos szolgálja

Budapest, 1889 október 9-én

Gyulai Pál.

*

Fentebbi sorokra az a megjegyzésünk, hogy Gyulai Pál eme mentegőzése nélkülözési az erkölcsi alapot.

Mert az aradi vértanuk emlékére a koszoru tétel nem politikai tüntetés, hanem a kegyeletnek és a hazafiai érzésnek minden politikai vonatkozáson kívül és felül álló megnyilatkozása.

Az az érv sem fogadható el, hogy a társaság meghívott nem kapott.

Nem kapott erre meghívott egy tület sem. Templomba és gyászúnn-

pekre nem is szokás a meghívók „kommandóját” várni, mert a kegyeletes megjelenésre és cselekedetre mindenki a szíve ösztönzését szokta követni. Gyulai Pálnak úgy látszik, hazafiasan érző lélek helyett „Spongyia van a szívében”.

Postai mizériák.

Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter budgt beszédében tudvalevőleg hangsúlyozta volt, hogy nagy sulyt fog fektetni a postai forgalom előmozdítására. E célból rendeletet adott ki, hogy írják össze mindazon községek és helységek neveit, hol új postahivatalok felállításra, vagy a hetenként kétszer háromszor járó postának mindennapi postává való átalakítása szükséges.

Nem tudjuk, hogy az illetékes községek mennyiben tettek eleget e rendeletnek, annyit azonban konstatálhatunk, hogy némely vidéken s különösen pedig a Székelyföldön igen nagy postai mizériák vannak, melyeknek megszüntetése égető, közszükséglet képez.

Különösen gyarló a postai közlekedés Udvarhelymegye és Gyergyó között. Ha valaki levelet, csomagot vagy egyéb szállítmányt küld Udvarhelymegyéből a szomszédos Csikmegye északi részébe Gyergyóba, a küldeményt csak negyed nap kapja meg a címzett, a mi gyors és könnyen romolható tárgyaknál igen nagy károkkal járhat.

A kik nem ismerősök az ottani helyi viszonyokkal, bizonyára kérdezni fogják, hogyan lehetséges ez, mikor még Budapestről is meg lehet kapni a küldeményt az ország bármely távol eső részében egy, esetleg két nap alatt.

Ennek meg van a maga oka. Ugyanis az udvarhelymegyei küldemények a vonaton leszállíttatnak Brassóba és ugy a csiki vonaton szállíttatnak tovább Gyergyóba.

Ez a nagy, óriási kerülő okozza, hogy Udvarhely és Gyergyó között oly szármalmas a postai közlekedés.

Egy udvarhelyi barátom beszélt nekem, hogy a nyáron pár napig Brasséken időzött. Hazajövétele, illetőleg hazaindulása előtt két nappal feladott egy levelet címzére s ő már otthon volt, midőn a levelet megkapta.

A gergyaiak, kik különben Csikmegyének mostohagyermeknei, tettek lépéseket a postai forgalom előmozdítására iránt. A mint tudjuk kérelmeztek volt, hogy most, midőn az Udvarhelymegyét Csik, illetve Gyergyóval összekötő legrövidebb utvonál, a fenyed-zetelaka — Gyergyói törvényhatóságiközut megnyílt, a Libanon keresztül létesítsenek postahivatalt.

E postahivatal létesítése igen kívánatos volna nemcsak azért, mivel ez a legrövidebb ut Udvarhely és Gyergyó között, hanem azért is, mert a kereskedelemre nézve nagy haszonnal járna.

Kívánatos volna e postahivatal létesítése azért is, mert így Zetelaka 4,000 lelket számláló községnek is, mely Udvarhely és a Libanon között fekszik, lenne reménye, hogy a heti három napos posta mindennapivá fog átváltozni.

Illetékes helyen kérelmezőket azzal utasítgatják el, hogy ugy is nemcsokára megnyílik aszékelyudvarhely-gyergyói vasutszármvonal és akkor lesz gyors közlekedés.

Hát biz ezt lehet várni, a mig meglesz.

Tudvalevőleg e szármvonal kiépítése teljesen megfenelett. Ha nemzetiségek lakta vidék lett volna bizonyára rég kiépítették volna e szármvonalat is, de a szegény székelyeknek minek is. Ők még erre sem érdekesek.

Hisszük azonban, hogy Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter székelyföldi útja jótekonny hatással lesz a székelyekre és többé ők sem lesznek a hazának elhagyott gyermekei.

Addig is azonban, mig ez megtörténne, kérjük a mizériák orvoslását. (—ó—s.)

Kolozsvár vendégei.

A tegnapi számunkban már röviden megemlékeztünk arról, hogy a kolozsmegyei tanítótestület e hó 20. és 21-én tartandó igen tartalmasnak ígérkező évi rendes közgyűlésére Budapestről a tanügyi kimagasló vezető férfiak közül számosan jönnek le városunkba, hogy személyesen részt vegyenek azon tanítótestület közgyűlésén, mely tanítótestület 28 évi fennállása óta mindenha zászlóvivője volt a magyar nemzeti népművelésnek.

Hiszen nemcsak a tanítótság, de maga Kolozsvár egész társadalmi bűszéken tekintet és tekint is azon vívmányokra, melyeket a zajtalanul működő, de annál több sikereket feltűntető kolozsmegyei tanítótestület hozott létre, vivott ki a tanügyi nagy hasznára.

Ezért van az, hogy a kolozsmegyei tanítótestület, jól lehet, hogy nem versenyzett reá, de sikerdus, komoly működésével vezérszerepet vívott ki magának, különösen az erdélyi részeken. Ezt nemcsak mi mondjuk, de mondják, hirdetik más tanítótestületek is.

Ime ez a tanítótestület, melynek tagjait vallotta magát egy Brassai, egy Váradi Károly, Felméri Lajos, Jenei Viktor, Szász Béla, Szász Domokos és a többi országos nevű egyének; igen, ez a tanítótestület tartja hoinaptól kezdődőleg két napra terjedő közgyűlését, hogy ismételtan tanubizonyoságot tegyen hasznos, tevékeny működéséről.

És minő szép, milyen magaslatos erkölcsi jutalomban részesül a tanítótestület ezen közgyűlésén?

Tárgysorozatuk gazdagsága, tartalmasága és általános érdekű volta olyan egyéneket vonz Kolozsvárra, kikre büszkén tekint egész hazánk tanítótsága.

Egy Péterffy Sándor, ki megteremtette az „Kövös-alap”-ot, ki megteremtette újában a „Tanítók házat”, lesz vendégünk!

Az ő társaságában jönnek még Tóth József kir. tanácsos, tanfelügyelő, Lakits Vendel, a Magyar Tanítók Orsz. Bizottságának elnöke, Ujvári Béla, a „Néptanítók Lapja” szerkesztője, dr. Göcz József polg. isk. igazgató, a „Néptanítók Lapja” s.-szerkesztője, Schmidt Albin, Szőke István fővárosi közs. isk. igazgatók, Józsa Mihály segéd-tanfelügyelő, Józsa Dániel áll. isk. tanító.

Ismerjük e neveket mindenikét. Mindenike méltóan rászolgált arra, tehetségevel, tudásával, munkijával, hogy csak büszké lehessünk mindegyikre.

Hogyne lenne tehát nekünk jutalom az ő eljövételük?

De a mikor mi tanítók büszké vagyunk vendégeinkre, ugyanakkor Kolozsvár városának egész társadalma örömmel fogadja a tanügynek ezen kimagasló, lelkes vezérleányait!

És a mikor tanítóink vendégeiknek tekintik a férfiakat, ugyanakkor Kolozsvár városának is vendégeik ők, mert e város mindig vendégének tekint a népoktatásnak munkásait!

Isten hozta őket!
Találják jól magukat Kolozsvár falai között!!!

E.

SZÍNHÁZ.

Dolovai nábob leánya. Tegnap Hercegh Ferencz ismeretes színművét adták a színházban. Tarján Gidát *Bihari* Ákos játszotta, helyenként igen szépen. Ez legjobb volt, a mit tőle eddig láttunk. Az előadást nagy publikum nézte.

Utazás egy apa körül bemutató első előadása lesz holnap, pénteken. A mulattató bohózos operette a budapesti Magyar Színházban került először színre nagy tetszéssel. Az operett zenéjét *Varney*, a *Kék asszony* és több más nagy-sikerű operett szerzője szerezte. Az igazgatóság új jelmezeket és díszleteket készített az előadásra, a melyben Komlósi Emma, Székely Irén, Korányi Frida, Iványi, Kassai, Leóvey, Nyárai és Vendréi egyaránt kitűnő szerepekhez jutottak. Az első előadás utalványok nem érvényesek. A darabot szombaton hétfőn és vasárnap *bérlés-szünetben* megismétlik.

AZ „ELLENZÉK” TÁRCZÁJA.

1899. Október 19.

Nina.

— Angol regény. —

Az Ellenzék részére fordította: AMICA.

X.

(Folytatás.)

(21)

Warwick ur nem mondott többet; látta, hogy legalább jelenleg vissza kell lépni; tehát megelégedett azzal, hogy Ninának az elutazása előkészüldéseiben segítségére legyen és hogy a dolgokat tőle telhetőleg megkönnyebbitse számára.

A mint a Nina elutazásának a napja közeledett, ő mind inkább érezte, hogy a régi helytől és régi ismerősétől való elválás mily rettető csapás volt. Azok a szegény emberek, kiknek gyermekkorá óta ő volt a bizalmasa és gyakran vigasztaló anyyala, keserű sirással fogadták távozásának a hírt, az oskolás gyermekeknek nem volt kedvük a megszokott munkájukhoz, a tanítónak egy egész hétig vörös volt a szeme a sírástól, a kórus kétségbe volt esve, azt mondták, hogy a Londoni organista nem lesz olyan jó, mint a milyen Dunstan kisasszony volt. A Nina szeméi könnyekkel teltek meg, a mint ösmörőseitől búcsuzott és azoknak a beszédét hallgatta, hogy Warwick, aki vele volt, sietette haza, majdnem érzéketlen nyersséggel szakítva félbe a jó emberek lamentszióját, midőn látta, hogy Nina nem tud többet elbírni.

Azon reggel, melyen Nina Sz. Mihályból elkészült utazni, szép verőfényes októberi nap volt és midőn utazásához felöltözve

Hol van Zivuska? Ilyen ezimen a napokban felhívták intéztünk a fővárosi lapokhoz, hogy indítsanak mozgalmat *Zivuska* pályanyertes darabjának előadása érdekében. A *Budapesti Napló* nyomban írt is egy kis cikkecskét *Lássuk a medvét* ezimen és föl-szólította a szerzőt, hogy adassa elő *Beesületbő* című pályanyertes darabját. Most már előkerült Zivuska is, ki egy idő óta eltűnt a föld színéről. Kiderült, hogy Zivuska Jenő *Budapestben tartózkodik ugyan*, de teljesen visszavonult, csak tanulmányainak él. Különösen az angol nyelvet tanulja, mert Angliába akar menni s Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter eszközöl ki számára egy olyan *ösztöndíjat*, melylyel *külföldre utazhatik*. Sikere nem szédítette el, ellenkezőleg, még inkább fokozta amúgy is nagy szorgalmát.

MŰVÉSZET.

A Golgotha. Elismerésre méltó törekvés, hogy nagy festők örökbeeső alkotásait mind tökéletesebb és tökéletesebb reprodukciókban igyekeznek népszerűsíteni. Ma ismét egy ilyen reprodukciót láttunk: *Munkácsy Mihály Golgotháját*. A mester világhírű *Krisztus-cyklusának* befejező képe ez. Krisztus a keresztfán van. Körülötte mozgalmas népesoport. A megfeszítés megtörtént. E tömeg egy része már távozik, a más része még ott zajong a keresz körül. Az alakok egy része ismeretes Munkácsy *Ece homo* I-járól. Az ég borult, felhős, komor. A kép a keresztre feszített Megváltóval, mozgalmas népesoportjával és sötét, borongós háttérrel mély benyomást tesz a nézőre. A reprodukció művészi. Eddig csak *Krisztus Pálátus előtt* és *Ece homo*! volt ismeretes ilyen reprodukcióból, most a befolyó kép, a *Golgotha* is ismeretes lesz *Egyházy Ágoston és Társa* budapesti cég művészi reprodukciójából, melyet 32 forintért bárki megszerezhet, sőt megszerezhető havi részletekben is, a cég itt időző képviselője után.

A kolozsvármegyei tisztí fő- ügyészi állásra szavazók névsora.

Deák Albertre szavaztak: Szabó József, gr. Eszterházy Kálmán orsz. gyűl. képviselő, br. Bánffy Ernő nagybirtokos, Szacsavay Sándor nagybirtokos, br. P. Horváth Kálmán cs. és kir. kamarás nagybirtokos, Szentiványi Gyula ny. táblai tanács elnök, Gyarmathi Zsigmond takarékpénztári igazgató, Szereday Aladár nagybirtokos, Ignác Károly ev. ref. lelkész, Bartha Miklós orsz. gyűl. képviselő, Szilágyi Károly ügyvéd, Ajtay Péter nagybirtokos, Stuckheil Gyula kir. tan. pénzügyigazgató, Bíró András ev. ref. lelkész, Simay Ferencz birtokos, gr. Bánffy György v. b. t. t. m. kir. főajtónál mester, S. Gyulay Richárd cs. és kir. kamarás birtokos, gr. Teleky Arthur nagybirtokos, gr. Györffy Géza nagybirtokos, Gy. Rozenberger Ignác birtokos, Gy. Rozenberger Mátyás birtokos, Weiss Mór birtokos, Botegh Márton kereskedő, Biderman Alajos birtokos, Sugár József ügyvéd, Lukács Mór kereskedő, Mátyás Áron birtokos, Sugár Benjámin birtokos, Kocsi Géza gyógyszerész, dr. Grünwald Lázár körpörvos, Vajda Kálmán birtokos, Papp Miklós ny. főszolgabíró, br. Thoroczky György birtokos, Nagy Albert jóság igazgató, Éjszaky Károly ny. vas.

üzletvezető, Dézsy Albert birtokos, Koróján Gyula ügyvéd, Papp László ár. ülnök, ifj. Szigethy Cs. Miklós birtokos, id. Szigethy Cs. Miklós ny. honv. ezredes, Gutmann Dávid birtokos, Szász Ferencz birtokos, Eperjesi Lajos körjegyző, dr. Ignác István főisp. titkár, Boez István ig. tanító, Benkő Mihály takarékpénzt. igazgató, H. Veress Károly főszolgabíró, Gyurkó György birtokos, Fintha Endre közs. jegyző, Kiss Károly kereskedő, Bölöny László ügyvéd, Klein Viktor nagybirtokos, Gaál Elek nagybirtokos, dr. Hegedűs L. Árpád vm. l. aljegyző, Fekete Gyula vm. aljegyző, Sikó Lajos birtokos, Reich Albert kir. állategészségügyi felügyelő, Krizbay Béla birtokos, gr. Lázár István alispán, Hory Béla ár. ülnök, Csizsár Gyula vm. főjegyző, Dézsy Gyula ev. ref. esperes, Hécsy Lajos vm. alerő felügyelő, dr. Pavlik Sándor vm. aljegyző, Dozza Endre orsz. gyűl. képviselő, Kozma Ferencz kir. tan. tanfelügyelő, gróf Teleky Ferencz nagy birtokos, Gross József vm. jegyző.

Zábulik Lászlóra szavaztak:

Zey Károly, grf. Béli Kálmán, Gaál Gyula, Papp Miklós, Deák Márton, Mayr János, Totzauer Ödön, Fekete Bogdán, Veisz László, Bartha Albert, Dnabay Pál, Páljános Zsigmond, Bodor Jenő, Bartha Ferencz, Kásonyi Gyula, Rosmann János, Matskisi Pál, Kertész Samu, Bónis István, Zábulik Lajos, Buzsák János, Ferenczy Gyula, Gaál János, Duha Gerő, Daczó József, Pap János, Száva Sándor, Papp Zoltán, Dr. Rohanczy L. Inceze András, Hajdu Flórián, Veszprémi Antal, Sikó Kálmán, id. Deák Ferencz, Gajzágó Antal, ifj. Rohanczy Zsigmond, Dr. Farkas Géza, Dr. Deli Adolf, Marín János, Pap István, Dán János, Benedek Mór, Pap János, Kruesek István, Dr. Wendelin Arthur, Lőb Áron, Buresay Domokos, Dr. Klatrobecz Jenő, Lévi Márkus, Simon Gergey, Faragó György, Malachofszky Máté, Csűrös László, Szabó Ferencz, Klein József, Krucsin Miklós, Szikszay Ferencz, Knap László, Csoroty Tódor, Botos Imre, Ferenczy Lajos, Gampe Márton, Palló Imre, Fekete János, Gyárfás Benedek, Lészai Ferencz, Vetési Imre, Ferenczy József, Domokos Antal, Buzás János, Mátyás Ferencz, Farkas Gábor, Dregán László, Farkas Albert, Farkas Károly, Fekete Ferencz, dr. Albrecht Lajos, Kantor József, Deák Ferencz, Hécsy István, Bogdánfi Gábor, Hosszu Teofil, Gaál Péter, Bidermann József, Rosenberger Mór, Szász Károly, Csiky Emánuel, Emmerling Rezső, Velits Zoltán, dr. Bakó András.

Városi közgyűlés.

Kolozsvár, okt. 18.

Tegnap rendkívüli városi közgyűlés folyt le a városház közgyűlési termében. A gyűlésen közepes számban vettek részt a város atyái.

Első pont az állatvásártér kibővítése czéljából megszerzendő területet kártalanítási ügyében megkísérelt egyezség megkötésének ügye képezte. Az ügyhöz hozzá szözlött Dörgő Albert, Dobal Antal, dr. Tutsek Sándor, Gajzágó Manó. Szabó Samu nem látja szükségességét a kibővítésnek és a város megtérheltségének.

A gyűlés hosszas vita után elfogadta a szakbizottságok javaslatát. E szerint a bírói kártalanítási eljárástól eltekintve, utasítja a tanácsot a tulajdonosokkal megindítandó egyezkedésre, négyezsög ölenként 5 frt. díj mellett.

A község hídén egy szénraktár építése és a gépházban egy vas csiga lépcső készítése tárgyában Fekete Nagy Béla által előterjesztett javaslat folytán a tanács felhatalmaztatik, hogy 1800 frt. erejéig az építést foganatosítsa a léghűtő alaphól. A mennyiben azonban ebből nem telnek ki a tanács javaslat tételre utasítatik.

Forchster kastélyba mentem, láttam, hogy a Warwick ur levele ottan várakozott reám. Rögtön indultam — folytató, kevésbé nyugodtan. Nina, mondja meg, tehetek magáért valamit? Sz. Mihályról el akar utazni?

Igen, még ma — most mindjárt, — válaszolá Nina. Nagyon jó öntől, hogy ennyi fáradságot vett magának, de feleslegesnek gondolom, hogy önnök további alkalmatlanságot okoznak.

Reménylen. Van valami, amit magáért tehetek? — mondá az ezredes hévvel. A jó nagy bátyja iránti régi barátságom emlékeztet meg kell engednie, hogy segítségére legyek.

Ön nagyon jó — válaszolá Nina szeliden; de nincs szükségem semmiféle segítségre. Szerencsés voltam egy kitűnő állást megnyerni és —

Egy állást! — ismétlé Douglas a kellemetlen meglepetés hangján. — Egy állást! Maga!

Igen, én! — a mosoly árnyalatával az ajkain. Miért ne? Valamit kellene tennem és a tanítás az egyedüli dolog, amit egy olyan szegény nő megtehet, a kinek üzleti képessége nincsen.

A tanítást! — ismétlé Douglas, a mit nagy lelki felháborodással és bosszúsággal kezdett a szobában le s fel járni. Ezt bizonyval elkerülhette volna! — Hogy maga a gyermekek és a szülők szeszélyei által legyen gyötörve! Nina, erre nem volt magának szüksége?

Nincs abban semmi kifogásolható, — válaszolá Nina. Sok olyan leány, akiknek sokkal keényelmesebb és fényesebb otthonuk volt, mint nekem, a sors csapása által keénytelonok voltak a saját életmükét munkájuk által megkeresni és én rendkívül szerencsés voltam.

Szerencsés! — Nina — hirtelen elhaltatott, a mint előtte állott — engedje,

A dögtér áthelyezése ügyének tárgyra-tai áttétetnek a közegészségügyi bizottsághoz.

A városi adóhivatalnál egy adó tisztí állás üresedett meg. Helyettesítéssel Hancz Pal bizatott meg s a pályázat kihirdetése elhatároztatik.

Előjénz mellett vették tudomásul az unitárius egyház tanácsának azt a kijelentését, hogy nem kívánja igénybe venni a város által előállítási áron felajánlott 1 millió téglát, miután a gymnásiumi épület vállalkozójának Reményi Károlynak, a téglá ugyan annyiba kerül.

A trónörökös házasodik.

A Berliner Lokal-Anzeiger érdekes dolgot tud Ferencz Ferdinánd hercegről. A trónörökös ugyanis házasodni készül, de mint a berlini újság mondja, nem hercegnő a választottja. Régi szerelemről van szó. Azt a hölgyet akarja feleségévé tenni, a kinek már évekkel ezelőtt oda aján-dkozta a szívt és ez a hölgy egy ismert nevű grófnő, a ki sok éven át az özvegy trónörökösnek volt udvarhölgye és állását éppen a trónörökösöl való ismeretése miatt hagyta el. A grófnő két évvel idősebb Ferencz Ferdinánd hercegnél, nagyon szép, nagyon okos és nagyon szeretetreméltó. A királyi herceg egy hónappal ezelőt az uralkodó elé lépett és bejegyezését kérte a házassághoz. Az uralkodó, a ki el volt készülve erre a kérdésre, azt felelte: sajnálja, hogy a trónörökös erre az elhatározásra jutott, de mert elhatározását megfontoltnak hiszi, jóváhagyja, csak-hogy ebben az esetben Ottó herceget és fiait illeti meg a trón, a melyről Ferencz Ferdinánd hercegnek Chotek grófnővel való házasságakor le kell mondania.

A herceg azt felelte, hogy éppenséggel nem szándékozik a trónról lemondani.

Akkor nem veheted el a grófnőt, válaszolta az uralkodó.

A trónörökös nem nyugodott bele ebbe az alternatívába, valami olyasit mondott, hogy nagyon megváltoztak az idők és családottan távoztak az uralkodótól. A dolog tehát még nincs befejezve. Érdekes, hogy Mária Terézia hercegnő, a trónörökös mostoha-anya tiz évvel ezelőt ezt mondta legidősebb fiáról:

— Egy tekintetben aggódom miatta. Nagyon regényes hajlamu, nem is illik a mai világba. Számtalanszor ünnepiesen kinyilatkoztatta, hogy bámi történik is, ő csak szerelmi házasságot fog kötni.

A berlini újságnak ezt a híret napok óta sokkal pontosabb értesítéssel tudják a budapesti társaságban. A trónörökös választottja ugyanis a budapesti hírek szerint nem az a grófnő, a ki a Berliner Lokalanzeiger emlit, nem az özvegy trónörökösöl volt udvarhölgye, hanem ennek az udvarhölgynek a testvérhuga, Chotek Zsófia grófnő csillagkeresztos hölgy, Izabella királyi hercegnőnek, (Frigyes királyi herceg neje) udvarhölgye. Chotek Zsófia grófnő nem is idősebb a trónörökösöl, hanem ellenkezőleg 5 évvel fiatalabb nála (született 1868. márcz. elsején). A legmeggyőzőbb női jelenségek egyike. Filigrán természet, kimondhatatlanul bájos arczát egy igen elterjedt fényképről ismerhet a közönség, a most harmadéve, mikor a német császár a bélyei uradalomban volt vadászaton, minden illusztrált újságban meg volt az a fotografia, mely Frigyes herceg kastélyának terraszán mutatja a vadászó társaságot. Elül a német császár áll a képen, német katonabluzban, tollas vadászkalapban, jobbján a királyi hercegnővel, körülöttük van a királyi herceg, Wolkenstein gróf főudvarmester, a német udvari marsall, s Izabella hercegnő mögött Chotek Zsófia mosolygó arczcskája ragyogja be a képet. A grófnő világos bluzban öltetett kézzel áll a terrazon s a néző figyelmét ellenállhatatlanul megragadja. Azóta sokan tudják azt, a mit addig csak a posztonyiak tudtak, hogy Izabella királyi hercegnőnek van a legbájosabb udvarhölgye.

Chotek Zsófia grófnő, a monarkia volt drezdai követének Chotek Bohuszláv grófnak és Kinsky Vilma grófnőnek a leánya. Szülei már nem élnek. Hét testvére van, a kik közül a legidősebb Chotek Farkas gróf, a cziwiti birtok ura és Graslitzban, Csehországban került kapitány, Chotek Rudolf gróf, a korompai magyar földesur és magyar főrend, a ki Ráday Mária grófnőt vette feleségül, másodunokatestvére az udvarhölgynek.

hogy ettől felmentsem! Nem, nem; én nem értek semmit — reménylen, nem tesz fel oly alválaságot rólam? De — és a hangja remegett — Nina, én kis gyermekkorra óta ösmerem magát és mi olyan régi jó barátok vagyunk. Magának nem kellene olyan büszkének lenni és megengedhetné, hogy én, vagy az anyám segítségére legyünk!

Nina az övéhez emelte fel a szemét és mind a két orezáján piros folt égett, a mint bátran válaszolá —

Stafford ezredes ur, én tudom, hogy jó indulattal van irántam, de reménylen, nem kívánja, hogy én a könyörület kenyérét egyem. Még annyira nem süllyedtem.

Kögyelem kenyere! Annyira nem süllyedt! ismétlé Douglas a legmetszőbb fájdalommal a hangjában. Nina, velem szemben miért használ ilyen szavakat?

Magához és mindenkihez, a ki megkíván fosztani attól, ami mostan nekem a legjótékonyabb szorakozást adhatja, válaszolá Nina szeliden. Azon kemény munkában, melyet új otthonomban reménylenk találni, megpróbálom a multat feledni és a boldogságnak ez az egyedüli esélye van számomra a jövőben.

És maga e mellett marad? kérdé Douglas keserűen.

Minden bizonnyal, volt a válasz. Ezredes ur, ne legyen haragban velem. Ha egy kissé gondolkozik, be fogja látni, hogy nekem igazam van, hogy én alalmaznám nem fogadhatok el. Bocssáson meg! Tudom, hogy jó akar, de én öntől segítséget nem fogadhatok el.

Stafford ezredes élesen kiáltott fel és a kis szobában ismét le s fel járkálni kezdett, miközben a fájdalom és harag vegyülékének a kifejezése minden pillanatban sötétebb lett az arczán. Nina csendesen állott, de, ámbár külsőleg nyugodt volt, minden tagjában reszketett és azt képzelte, hogy szívét

A Chotekek régi cseh dinaszták, a cseh grófságot III. Károlytól kapták 1728-ban, római szent birodalmi grófságra pedig 1745-ben emelkedtek. A család feje az osztrák urakházának örökös tagja s az alsó-ausztriai főhercegségben örökös főajtonállomester. Csehországban a jelenotli s a veltruszi hitbizományok régi századok óta vannak birtokában a családnak.

A házasság hírével kapcsolatosan természetesen elsősorban a trónöröklés kérdése érdekel mindenkit. A Berliner Localanzeiger-nek az a jelentése ugyanis, hogy Ferencz Ferdinánd herceg csak a trónról való lemondás árán vehetné el választottját, nem felel meg a közjogi állapotnak. A pragmatika szankciója s a Habsburg-Lotharingen-háznak családi joga szerint a nem egyenrangú házasság csak az utódokat zárja ki a trónöröklésből, de nem a házassút is, a ki valamint királyi hercegnek megmarad, ugy, a mennyiben trónörökös, trónörökösök is megmarad. Ferencz Ferdinánd tehát, a mi a maga személyét illeti, csak önkéntes elhatározásból mondhat le a trónról. Mindenesetre 6 utána a trónöröklés rendje nem a fiait, hanem a testvéröcséjét, Ottó herceget s annak az elsőszülött fiát, a most tiz éves Ferencz Károly herceget fogja illetni. Ferencz Ferdinánd utódai a házi törvények s a pragmatika szankciója szerint nem lesznek királyi hercegek, hanem más külön adományozandó címek tulajdonosai. A hogy például János herceg utódai meráni grófok s Henrik herceg leánya Waldeg grófnő.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, október 19.

— **Gróf Majláth Gusztáv** erdélyi r. kath. püspök — mint most értesülünk — már a legközelebbi szombaton Kolozsvárra érkezik, a hol ezutal egy hétig fog időzni. Ezen idő alatt személyesen rendezi a Mária kegykép jubiláris ünnepélyeit, melyek során többször fog egyházi beszédet tartani. E hó 25-ik napján személyesen elnököl a r. kath. status közgyűlésén, melynek napirendjére sok nevezetes tárgyon kívül a *r. kath. autonómia* rendezésének ügye is tárgyalás alá kerül. A közgyűlés előreláthatólag egyike lesz a leg-népeesebbeknek.

— **Fekete Endre**, kegyes tanítórendi kormánysegéd, a növendécpapok tanulmányi felügyelője tegnapielőtt Budapestről Kolozsvárra érkezett, a hol néhány napig fog időzni. A kormánysegéd ez idő alatt részletesen megvizsgálja a kegyestanítórend által fenn-tartott Kalazantinumban a tanulmányi rendet és ügymenetet, s tapasztalatairól jelentést tesz a rendkormányknak. Fekete Endre itt tartózkodása alatt a Kalazantinum és a rend társházának a vendége.

— **Erd. r. k. státus jelentése.** Az erdélyi r. k. státus igazgató tanácsának évi jelentése az okt. 25-iki gyűlés napjára már elkészült. A jelentés 179 lapra terjed s azt holnap fogjuk ismerteini.

— **A tanítók gyűlésére** a budapesti vendégek ma esti gyorsvonattal érkeznek városunkba, kiknek fogadtatásukra a vasutnál Solyom János elnök, Elek Gyula alelnök és Palló Albert köri elnök vezetése alatt jelennek meg, a kolozsvári tanügyi férfiak.

— **A tanítók** holnap és holnap után tartandó gyűlésen, — mint értesülünk — részt fognak venni gróf Béli Ákos főispán, gróf Lázár István alispán, Szvacina Géza polgármester urak is, kik élénk érdeklődéssel kísérik a tanügyi férfiaknak működését.

— **Felolvasás.** A Mária-Dorottya egy-let kolozsvári főlköre által rendezett felolvasási cziklus során a legközelebbi szombaton *délután* 5 órakor dr. Márki Sándor egyetemi tanár tart felolvasást az egylet javára. Taurinus régi erdélyi költőről. Ez érdekesnek ígérkező felolvasás a városház közgyűlési termében tartatik meg. Belépő díj személyenként egy korona.

nek a hangos dobogását hallani lehetett, a mint kis reszkető kezeit a gáyszruhája redői alatt ahhoz szorította.

Ha tölem nem teheti, az anyamtól fogadja el, — mondá Stafford, Nina előtt megállva. Ő régi jó barát, — tőle elfogadhatja. — Tőle? Oh, nem! — válaszolá Nina élesen.

És Douglas egy pillanatra merően nézett rá.

Tőle miért nem? — kérdé lassan. Nina, válaszoljon nekem őszintén. Volt az anyámnak valami része abban, hogy maga engemet visszatartított? Ő volt az, a ki —

Ez a kérdés felesleges, — viszonzá Nina gyenge hangon. És magának éppen oly kevés joga van azt kérdezni, mint nekem arra választ adni.

Stafford hirtelen elfordult tőle.

Mindazonáltal a választ megkaptam magától, — mondá komolyan és aztán a leg-élesebb fájdalom hangján folytatá: Az a mit maga közbünk egykor felállított, — gyenge akadály volt, de én olyant helyeztem közbünk, mely legyőzhetetlen. A jószágos Ég legyen segítségünkre mindkettőnknek.

És aztán hosszú csendességgel követke-zett, a halál néma csendessége, oly teljes, oly rettenetes volt az a mélységben. Egy pillanatra Nina felemelte a szemét, az általa oly forrón, oly igazán szeretett arczra és látta, hogy az mennyire el volt változva, — soványabb, sápadtabb, dultabb volt, a nyugtalanság és szomorúság olyan kifejezésével a szemek és az ajkak körül, mely a régi napokban nem volt ottan.

Komolyak és bánatosak voltak azok a szemek, melyek egykor néhány napig Ninának a napfényt csináltak és a leány szíve elnehezült azon gondolatra, hogy talán e változásban neki is volt valami része.

(Folytatás következik.)

— **Az új táviró készülékről.** Kissé tulszinezve közlik a lapok Pollák Antal és Virág József ama találmányának előnyeit, a melylyel most folynak a kísérletek. E találmány abból áll, hogy a lyukatott ariston-kották módjára perforirozott papírszalagot a távirat szövegét Morse-féle pont és vonaljegyekkel kirajzolják. Az előny csak abból áll, hogy a jegyek a dróton rövid idő alatt továbbíthatók. A leadó állomáson azonban a fotográfált jelekkel ellátott szalagot a rendes fényképek módjára fűrésztés után előhívni és rögzíteni kell s aztán le kell még másolni mert a Morse-féle jeleket a nagy közönség nem ismeri. Ennek a találmánynak gyakorlati értéke a közönség szempontjából csak akkor lenne, ha nem pont és vonásokat, hanem a a közönség által elvasható és látható latin betűket, vagy más írás jegyeket tudna továbbítani e rendszer folytán a táviró. Feltesszük a távirászáttal foglalkozó kolozsvári szakembereknek e kérdést, elérhető lesz-e ez az eredmény? Igen-e, vagy nem? Fontos kérdés ez azért, mert a feldicsért találmány, a mennyire az a leírásokból megítélhető, birhat tudományos értékekkel, képezheti alapját egy praktikusabb találmánynak, de gyakorlati értéke a közönségre nézve nincsen. Nincsen gyakorlati értéke azért, mert a Just-gép nyomtatott betűi kevesebb munkával, gyorsabban bonyolítják le nagyobb távolságu állomások között a sürgönyöket.

— **Eljegyzés.** Dr. Rigler Gusztáv egyetemi eljegyezte Bpsten Alpár Mariskát.

— **Munkás igazolványok beszerzése.** A munkaadók és a mezőgazdasági munkások közötti jogviszonyok szabályozásáról szóló 1898. II. törvényczikk értelmében annak a munkásnak, a ki nem cseledé minőségben gazdasági munka teljesítésére szerződik, munkás igazolvánnyal kell birnia. A törvény értelmében az igazolványt a munkás állandó lakhelyének közszégi előljáróságá állítja ki. E rendelet értelmében hivatkozva a fent idézett törvényczikk életheleptétele alkalmaiból mult évi február hó 22 én 5269. tan. szám alatt kiadott hirdetményre, felhívjuk ismételtelen mindazon munkásokat, kik szabályszerű munkás igazolvánnyal mind ez ideig nem birnak, hogy azok beszerzése végett a városi főjegyzői hivatalba (Tanácsház I. em. S. ajtó) a hivatalos órák alatt jelentkezzenek. Kolozsvár sz. kir. város Tanácsának, 1899. évi október hó 13-án tartott üléséből. *Szavacsina Géza*, s. k. polgármester.

— **Berlin-Tata.** Budapestről írják tegnapi kelettel: Az érdekes messzehajó verseny pályázói már körülbelül megtették utjuk nagyobbik felét, de Tatán még alig látszik valami a készülőben levő sportünnepségről. Csak a kastélyhoz vezető ut van kitűzve nemzeti szín és kék-sárga zászlókkal és az ut kanyarodásánál levő régi várkastély föld szinti termébe téved olykor-olykor a versenybírósg egy-egy tagja, hogy csakhamar továbbiessen unalmát másutt elűzni. Ezideig még alig akadt más dolog, mint teljes mértékben élvezni Esterházy Ferenc gróf várur vendég-szeretétét, a ki valóságos lelkesedéssel várja az utról érkező táviratokat. Ezek pedig rend kívül gyéren jönnek, úgy hogy még ma, a második esto is nehezen állítható össze a verseny jelenlegi állása. A ma délig érkezett tudósításokból azt látjuk, hogy mind a három magyar fogat nagyon jól tartja magátú sőt a két Károlyi-fogat az első száz kilométeren csaknem két órai előnyt szerzett az osztrákok fuvaritja, Windischgrätz herceg előtt.

— **Kérelem egy műlábra.** Kolozsvár humánus érzésű és áldozatkész közönségéhez fordulunk az alábbi kéréssel. Szász György Küllkirály-utca 42 sz. a. lakó csizmadia segéd szerencsétlen esés következtében jobb lábát eltörte s azt a kolozsvári károlina kórházban törden felít le kellett vágni. Az így nyomorokká lett ember miatt munkaképtelen lett; ő faragott ugyan magának falabát, de azzal nem tud dolgozni, mert feltöri a behéget seb széleit s ágyba kényszeríti a szegény családfőt. Most Szavacsina Géza polgármester bizonyítványával elátva fordul e szerencsétlen ember lapunk után a közönséghez s arra kéri, hogy adományokkal tegye lehetővé, hogy egy műlábát vehessen s ez által dologképessé váljék és 5 apró gyermekét fenntarthassa. A befolyó adományokat nyilvánosan nyugtázzuk és átkezeljük a mentő-egyesülethez, mely összeköttetéseinél fogva a műláb beszerzését közvetítheti.

— **A nemzeti szövetség a leölt honvédek 50. évi emlékére.** A „Szász-Sebesi Nemzeti Szövetség” — több lelkes hazafi felkérésére — egyestülve a „Magyar kaszinóval” — elhatározta, hogy f. hó Nov. 1-én Minden szentek napján este 6 órakor a rom. kath. sírkertben nyugó 1849. febr. 5-én itt Szász-Sebesen orozva legyilkolt honvédek 50. év fordulójára emlékre nagy-szabású hazafias emlék ünnepélyt rendez. Az ünnepség fáklyás-zenével való kivonulásból, ünnepi beszédből, alkalmi szavalatból s a hősök sírjának megkoszoruzásából fog állani. Az ünnepi beszédet Durugy Ferenc m. kir. adóhiv. ellenőr; az alkalmi szavalatokat Maklái János áll. tartja. Koszorút helyeznek a hősök sírjára: Somkeréki Gusztáv elnök a magyar kaszinó nevében; Kendeffy Lajos elnök a nemzeti szövetség nevében; Debreczeni Elek

a magyar iparosok nevében. A kiinduláskor az összes közönség éneklé a „Hymnust”, a sírnál az ünnepély végén a „Szózatot.” A maroknyi magyarság körében az ünnepély iránt igen nagy érdeklődés mutatkozik.

— **Az özvegy trónörökösné férjhezmenetele.** Lónyay Elemér gróf, Stefánia

özvegy trónörökösné véglegénye, Bécsbe érkezett. Azonnal Luxemburgba hajtatott, a hol Stefánia királyi hercegné lakik leányával, Erzsébet kir. hercegnővel. Az özvegy trónörökösné esküvője november 13-án lesz.

— **Majláth püspök Maros-Ujvárt.** Nagy óvációkkal fogadták, mint levelezőnk jelenti, Majláth Gusztáv Károly gr. püspököt. Gr. Majláth püspök Aranyos-Torda megyéből jövet, 14-én d. u. fél 4 órakor kocsin érkezett meg Maros-Ujvárra. A vashid előtt felállított diadalív előtt a politikai hatóság és közszeg nevében Bőjtke Kálmán járási főszolgabíró, a szódagyár vállalat nevében Ciccimarra Richard, a főbányahivatal részéről Domokos József h. bányafőnök fogadták a püspököt. A városban, a járásbírósg épülete előtt diadalkapu volt, melyen művészi hímzéssel kereszt alatt a püspök monogramma volt látható. E monogrammot Márton Sándorné urnő hímtezte. E kapu előtt a város egész közönsége várta az egyházfőt és a szép, fehérbe öltözött leánykák közül a kis Sussnek leányka lépett elő és nyújtott át egy szép virágcsokrot. A templom ajtajában Magdó János r. kath. plébános fogadta. A püspök a templomban rövid ima után az ájtatos hívőknek idejövetele céljait magyarázta meg. Vasárnap délelőtt a bérmláks kiosztását végezte, majd lakásán, — a r. kath. paplakban — a tisztelgéseket fogadta. Tisztelgések után a püspök tett látogatást a hivatalok főnökeinél és több honoratiornál déli 2 órakor pedig lakásán fényes ebédet adott. Másnap lement a bányába, azt megsemmellette s a déli vonattal székelyháza Gyulafehérvárra tért vissza.

— **Az ipari szövetkezetek állami segélyezése.** A kereskedelmi miniszter ur az országgyűlési iparosok szövetkezetének 5000 forint alapítványt engedélyezett oly feltétel alatt, hogy e szövetkezet az ország központi hitelszövetkezet kebelébe lép. Meghagyta a miniszter egyidejűleg az ország központi hitelszövetkezetek, hogy az említett szövetkezet jegyzett üzletészei után azok névértékeinek legalább kétszereséig, az állami alapítvány után pedig annak meg egyzereséig menő hitelt nyújtson. Így a szövetkezet, melynek saját üzletészekben 6600 forint vagyon van, 27800 forint pénzüsszeggel fog rendelkezni évenként.

— **Tizenhárom és péntek.** Debreczenben, a hol a babona iránti hajlam még nem vesztett ki az emberekből, olyan eset történt, a mely a tizenhárom számtól s a pénteki naptól való irtozást bizonyára megőveszté. Azt írják onnan, hogy a honvédhuszártisztek iskolájának az idén 13 tagja akadt s hogy az előadásokat pénteki napon kezdték. Igen természetesen tehát, hogy a tizenhárom huszártiszt közül valakinek szerencsétlenül kellett járni. Azaz ezután többnek, mert a tizenhárom pénteki napon fogott a tanuláshoz s így a babona nem elegendhetett meg egy áldozattal. Hát a mitől a debreczeni babonások féltek, az he is következett. E hó 13-án, azaz pénteken, a tisztiskola tizenhárom tagja vadászni ment, a melyen Perczel tábornok is résztvett. A vadakat kopókkal hajgatták s a vadászok lövéstől vágtattak a mezősegen. E futtatásban a tisztek közül, mikor éppen árkon ugrattak át, két hadnagy lebukott. Az egyik kardját és lábát törte, a másik pedig a fején szenvedett veszedelmesebb zúzódást.

— **A trónörökösné házassága.** A Berliner Tageblatt ezt írja a trónörökösné házasságáról: A bécsi udvar etikett-tekintetek miatt azt kívánja, hogy az új házaspár Angliában lakjék állandóan. Az özvegy trónörökösné mint belga királyleány a Kóburg-ház tagja s így bizonyos tekintetben az angol királyi házhoz tartozik. Mivel azonban Angliában ismételen megtörtént, hogy a királyi ház hölgyei nem fejedelmi házából származó férfiakhoz mentek nőtül, Stefánia özvegy trónörökösné helyzete az ottani udvarnál és társaságban nagyon meg lenne könnyítve, míg Ausztria-Magyarországban a trónörökösnek vagy teljesen vissza kellene vonulnia az udvartól, vagy nagy etikettbeli nehézségek toronyosulnának elébe, mert a bécsi udvarban honos spanyol etikett nem gondoskodik oly esetről, mikor valamely királyi hercegnő rangján alul rendes házasságot köt. Precedensül szolgál ebben az esetben Mária Lujzának, I. Napóleon császár özvegyének házassága, a ki Neipperg gróf felesége lett, de ezt a házasságot mindig morganatikusnak tekintették.

— **Szinpad rejtelméből.** Ilyen czímen szenzációs hírt közöl a „Reggeli Újság” a budapesti színházi életből. A hír szösz szerint így hangzik: „Napok óta rebesgetik és viszont czáfolják, hogy Porzolt Kálmán a Népszínház igazgatója egészségi okokból hosszabb időre szabadságra megye a mi minyvelven annyit tesz, hogy meg fog válni állásától. Hasonlóképp ugyanezekről a titkos helyekről pozitív formában egy szenzációs hír került a nyilvánosság kálánjába: a szerkesztőségbe, hogy Porzolt Kálmán igazgató egy szenzációs lakásán öngyilkossági kísérletet követett el. Ezért volt beteg s innen van, hogy meg fog válni állásától. Miután e hírek holnap a főváros sok napilapjában napvilágot fognak látni, mi sem zárkoztunk el — nem is volna értelme — annak közlésétől. De ha ezt — jobb meggyőződésünk ellenére — kénytelenek vagyunk közölni, akkor már egyuttal ószintén megmondjuk e misztikus ügyben való véleményünket s leránjuk a leplet azokról az áskálódásokról, a melyek azért folynak, hogy a Népszínház bizonyos érdekkonzorciumok kezébe kerüljön. Az öngyilkossági kísérlet Porzolt — így szól a tudósítás — Gasszi Marika színésznő József-körúti lakásán követte el egy törrel. Egy szerep betanulása miatt időzött a színésznőnél, mikor hirtelen idegroham jött reá s fájdalmának

hatása alatt felkapte az asztalon heverő tört és mellébe döfte. Sérülése azonban nem volt súlyos és Porzolt a saját lábán ment egy orvos ismerőséghez, a ki a sebet bekötözte. Az igazgató nyolc napig őrizte s ma már annyira jobban volt, hogy rövid időre a Népszínházban s később a Sarah Bernhard előadásain is megjelenhetett. — Így szól a hír. Megkíséreltük, hogy az éj folyamán Porzolt igazgatótól esetleg czáfolatot nyerhesünk, de ez nem volt lehetséges. Előre kijelentjük, hogy a hirt egy ravaszul inscenirozott cseppnek tartjuk. Rendezte e manővert pedig az a társaság, a mely annak idején a Magyar Színház-at is úgy akarta ólósón megnyerni a maga számára, hogy előbb megbuktassa a színházat, aztán pedig leszállított annak átvégye. Ez a manőver nem sikerült. Most már régóta a Népszínházra vetették ki a hálójukat. Strohmannak vagy Küry Klárát vagy más állítanak a színház „igazgatójának” és „tulajdonosának”. Hiszen a Toledad-harcok már előcsatározásai voltak e háborúnak. Annyi bizonyos, hogy az a bérlo-társaság, kié tudvalevőleg a Népszínház bérlete is, egy idő óta siralmas módon állítja ki darabjait a Népszínházban és mindenütt nagy spórólás jelei mutatkoznak, sokszor a művészet rovására. Ezeket tudjuk. Hogy ezeknek a csunya, a legridegebb különféle érdekek által mozgatott kulissza mögötti harcoknak szintén a művészet és a közönség issza meg a levét, azt is tudjuk. Ide vezetett a primadonnák és egyéb színésznők kultusza. Színésznők fölött rendelkezni és évi 15 —20.000 forint tiszta hasznót zsebre vágni, — ezért folyik a harc, a mi körül annyi és oly sokféle személyes érdek fűződik mások részéről is.”

— **A tuberkulózis és a tej.** A legújabb vizsgálatok kiderítették, hogy a tuberkulózis elterjedésére a tej még sokkal végtetesebb hatást gyakorolhat, mint eddig föl-tételezték. A tej ugyanis már akkor is fertőző van a tuberkulózis bacillusaival, a mikor a tífóvesznek még csak gyöngye csirái mutatkoznak a telen szervezetében. E körülmény megkettőztetett óvatosságot tesz kötelelősséggünkét nevezetesen pedig arra figyelmeztet, hogy forralatlan tejet semmi körülmények között sem szabad inni.

— **Új gyertya.** A régi világító esz-közök, a mécs, a petróleumlámpa és gyertya még mindig erősen tartják magukat a modern világító eszközökkel szemben és úgy látszik, nem is akarnak engedni jussából, mert folyton tökéleteskednek. A világ legnagyobb (német) stearin gyára, a hol évenként csupán gyertya pakolásra 200 ezer márká értékű papírt használnak el, olyan gyertyát készítették, a melyik üvegúra alatt, tehát levegő nélkül is erősen tud világítani, akár csak az izzó lámpa. Ennek a gyertyának az az előnye, hogy nem rontja a szoba levegőjét.

— **A gyermekek száma Franciaországban.** Évek óta nagy a panasz Franciaországban a népesedés alig számbavehető szaporodása miatt. Egy legújabb statisztikai kimutatás alapján a következő érdekes adatokat közöljük a francia családok és gyermekek számáról:

1.848,572 családnak nincs gyermeke			
2.639,894	1	van	
2.364,202	2	van	
1.586,960	3	van	
2.122,210	háromnál több	van	
185,594 családnál ismeretlen a gyermek			
10.750,432 házaspár van összesen Franciaországban.			

A harmincz éven felüli nőtlen férfiak száma 1.377,591.

— **Elfűtölt milliók.** A dohányzók évről évre szaporodnak és a szaporodásárányában növekszik az elfogyasztott dohány mennyisége, 1898-ban félmillió firtal több dohányt adtak el, mint 1897-ben és 1899. első 7 hónapjában már is egy fél millióval több a dohányfogyasztás, mint 1898-ban. Főképpen a cigaretták fogyasztása növekszik, ezekből is az egy és félkrajczáros cigaretták fogyasztása, a mi arra enged következtetni, hogy a dohányzás szenvedélye erősen terjed a gyermekek körében is. A dohányjövédék központi igazgatóság jelentése szerint ez év első hét hónapjában összesen 28.988,566 firt 36 krajczár értékű dohányt fogyasztottak Magyarországon.

— **Hogy kell hódítani.** Egy amerikai lap reporterének az a különös ötlete támadt, hogy egy csomó hölgyet, akiről valószínűleg fölítette, hogy a szerelem mezején elegendő tapasztalatot szereztek, kikérdezzék, mi a véleményük a házasságról és arról, hogy hogyan kell a hölgyeket meghódítani. Egy kékszemű leányka, aki nem egy férfiszívet tört össze már, azt felelte, hogy az ifjúnak, ha azt akarja, hogy sikere legyen, kevéssel a megismerkedés után szerelmet kell vallania, vegye be rohammal a várat, mig tetszik a leánynak, mielőtt még ez beleunt vagy észrevette volna, hogy tökfilkóval van dolga. A hódítás után kitarással kell udvarolnia, szépen simán nyélbe ütne a dolgot és kösse ki, hogy a jegybenjárás ne tartson sokáig, mert a hosszú jegybenjárás a szerelom halála. Egy szöke, szerelmi dolgokban tapasztalt leány azt felelte a hírlapírónak, hogy csak egyféleképpen lehet czélt érni: tegye meg a szerelmes ifjú ajánlatát imádottjának hirtelen, a mikor az a legkevésbé van elkészülve, nem szabad a leánynak időt engedni a gondolkodásra, hanem azt kell követelni tőle, hogy azonnal adja meg a választ vagy soha. „En magam”, jelentette ki végül a szöke szépség, „csak egy ily kategorikus „vagy-vagy” előtt kapitulálnék.” Egy fekete hajú leánynak ez a véleménye: „Ha egy fiatal ember egy leányt örökien szeret és kitarással udvarol neki, okvetlen sikere lesz. Az özvegyemberek nagyon jól tudják ezt és így sohasem vallanak kudarcot.” Ezután elmondta, hogy egy özvegy, a ki szíve választottjához ment, letette kalapját és aztán nyugodtan kijelentette, hogy nem megy

el addig, mig meg nem hallgatják. És a fiatal leány, ki nem tudott magán segíteni. — végre is meghallgatta, csakhogy megszábaduljon tőle. — Egy csinos, álmátag szemű leányka ellentétben társnőivel azt állítja, hogy az igazi szerelem nem viharos, hanem szelid. Az udvarló lassan és óvatosan járjon el és ne szabja rövidre a flirt gyönyöreit. Az olyan szerelmesek, kiknek hajlama van arra, hogy egymást megunják, jobb ha ezt még a házasság előtt teszik. Egy általánosan ismert new-yorki szépség kijelentette, hogy annak az embernek, a ki tetszik neki, akármennyi időt enged arra, hogy az „ostromot megkezdje”, de ha megkezdte, akkor folytassa és ne gondoljon fegyverszünetre. Mert az apró csatározás a szerelem terén nem ér semmit.

— **Az idej dohánytermés.** Szakkörökből eredő értesülésünk szerint az idej dohánytermés egészben véve nem lesz kedvezőtlen. A mult hónap utolsó heteiben kedvezőbbre fordult időjárás még igen sokat javított a dohányokon, s azóta is, bár hidegebb, de állandó száraz, jó idő van, a mi a dohányok rendes beszáradását igen kedvezőleg befolyásolja. A beváltás határideje iránt még nem történt végleges megállapodás, de annyi bizonyos, hogy december közepénél előbb az idén sem fog a beváltás megkezdődni.

— **A hazai szőlők törzskönyve.** Régen érzett hiány pótlására hivatott a földmívelésügyi miniszternek az a legújabb intézkedése, a melylyel saját szakközei útján az ország szőlőterületeiről pontos törzskönyvet készített. Ezt az összeállítást úgy szerkesztik, hogy ki fog tűnni belőle: 1. hogy oly területen, a mely a kataszteri felvétel idejében nem volt szőlő, hány hold új szőlő létesült köztől talajon, amerikai fajtájú szőlőoltvánnyal, továbbá honi fajtákkal, szénké-neggel és 2., hogy oly területeken, amelyek szőlőültetvényét a filloxera elpusztította, hány hold szőlő állítottott helyre szőlőoltvánnyal és hány hold honi fajták ültetésével, szénké-neggel való kezelésre. Ezt a törzskönyvet a kerületének viszonyait ismerő szőlőszeti és borászati felügyelő vármegyeinkint, járásonkint és községeinkint állítja össze.

— **A czár orvosai.** Igazán csodálatos volna, ha a czár megbetegednék. Egyetlen uralkodónak sincs annyi orvosa, mint neki. Huszonnyolcezan vannak és mindegyikük szakmájában a legkiválóbb. Ott van minde-nekelőtt a fő udvari orvos; után következők tizudvari orvos, három fősebb, négy tiszteletbeli sebész; egy nőorvos, két szemorvos, egy laborvos, két tiszteletbeli laborvos, két orvos, a ki az udvari szembizetett gyógyítja és egy fogorvos. Ennyi orvos mellett igazán nehéz megbetegedni.

— **Apróságok.** Svédországban a mennyasz-szony zsebeit kenyérral töltik meg, melyet templomba menet kioszt azok közt, a kikkel találkozik. Az ugyanis az a babona, hogy minden kenyéradarab elhárít egy szerencsétlenséget. — Párisban valamennyi temetést egy társulat végzi, melynek kizárólagos joga van erre az üzletágra. Első osztályú temetés 5000 frankba, a legolcsóbb, vagyis a kilencedik osztályú temetés 12 frankba kerül. — A világ legnagyobb sirboltja Arahban, Hindosztában van. Taj Mahal a neve és Johan sah emelte kedvencé nevének. Alakja nyolcz szögű, tiszta fehér márványból épült, kirakva jászpis-sal, karnéallal, türkizzell, agtállal, ametisztel és szafirokkal. 22.000 ember husz éven át dolgozott a művön, mely 38 millió forintba került, noha a munkaerő ingyenes volt. — A legnagyobb virág a Rafflesid Arnoldi, mely Sumatrán tenyészik. Egy-egy virága három láb átmérőjű, vagyis akkora mint egy kocsikerék. — Tyndall híres tudós azt ajánlja, hogy kékszemű nők, ha boldogok akar-nak lenni, fekete szemű férfiakhoz menjenek férjhez. — Ha a brit birodalomban egy év alatt el-szivott dohányból egy hüvelyk vastag kötelet fon-nának, az egyenlőt követve, haminccszor övezné át a földet.

Szerkesztőségi üzenet.

Bárónak. Az összes (nem kardalos) szí-nészek havi fizetése 4116 forint. Ha nagyon kíváncsi, közölhetjük azt is, hogy fejenként kinek mennyi fizetése van. De mivel ez nagy tért foglal el, pár napi türelmet kérünk.

Gabona árak.

A mai hetivásáron a gabona árak a követ-kezők voltak:

Buza métermázsánként	6 firt 50 firt 20
Rozs	5 firt — 5 firt 40
Zab	3 firt 70 firt 40
Árpa	4 firt 50 firt 50
Kukoricza	4 firt 20 firt 50

LEGUJABB.

Az „Ellenzék” táviratai, telefon tudósításai és sürgöny-levelei.)

Wlassics koronaügyszés.

Budapest, okt. 19.

Megbízható forrásból jelentik a Pol. Értesítőnek: Wlassics közoktatás-ügyi miniszter tudatta Széll Kálmán miniszterelnökkel, hogy **hajlandó a koronaügyszési állást elfoglalni.** Ugyane forrás szerint Széll Kálmán miniszterelnök már fel is ajánlta a kultusz-tárczát **Andrássy Ti-vadar grófnak.**

Gróf Andrássy Ti-vadar jelenleg Töke-Terebesen van falkavadászaton, honnan ma este 10 órakor érkezik a fővárosba.

Merénylet.

N.-Várad, okt. 19.

Zajnay János kanonokhoz beállított egy Molnár József nevezetű hegy-kő-szent-imrei napszám és pénzt kért. A kanonok azt válaszolta, hogy miután nem ismeri, nem ad.

Erre a gazember revolvert rántott elő s le akarta löni a kanonokot, a ki azonban hirtelen rávetette magát és a szomszéd szobából elősietőkkel lefűlelte a gaz merénylet.

Motozásnál a merényletlől sok töltenyi és zsineget találtak.

A bátor kanonoknak Slauch püspök is gratulált.

A háboru.

Budapest, okt. 19.

Mafekingben a fehér zászlót ki-tűzték. Miért? Nem tudják; megadta magát, vagy tárgyalni kíván.

„Hier!” és „jelen!”

Arad, okt. 19.

A várban a tegnapi katonai szem-lén egy tartalékos a felhívásnál „jelen!”-t kiáltott „hier!” helyett. A százados figyelmzettette a tartalékosokat, hogy „hier!”-rel jelentkezzenek. Ennek ellenére hárman a felhívásra „jelen!”-nel feleltek. Mind a hármat becsukták 3—5 napra.

Uzsora.

Nagybecskerek, okt. 19.

Torontálvármegye közigazgatási bizottsága dr. Chudovszky Géza kir. ügyésznek két fontos indítványát fogadta el. A vármegyében ugyanis legutóbb félelmes módon harapódzott el az uzsora, annyira, hogy 50—100 %-os kölcsönök által a nép elszegényedése bekövetkez-hetik. A nagybecskereki törvényszék vizsgálóbírája már hetek óta gyűjti a törökbecsei járásban az adatokat, melyek elérítő leikeltenségről tanuskodnak. A bizottság felszólítja a főszolgabírákat, hogy az uszortatemesztői üzelmeket azonnal jelentésk be nála.

Bucu Gyulai Páltól.

Budapest, okt 18,

Gyulai Pál lemondását elfogadta a Kisfaludi-Társaság.

A választmány testületileg bucu-zott el ma délelőtt az aradi vértanuk koszoruzását megtagadól elnökötől.

Csehek zavadása.

Budapest, okt. 18.

Csehország több városában zavar-gás merült fel.

Prerauban a katonaság 33 egyént megsebesített.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felölös szerkesztő és lapfőigazgató:

MAGYARY MIHÁLY.

NYILTÉR.

Hirschfeld Györgyné

Bécsből megérkezvén,

női pipere üzletében

a legujabb

párisi és bécsi modell kalapok

és egyéb

divat-ujdonosságok

kaphatók.

2—3

Kéri a n. é. közönség becses látogaását.

Szegénysorsuak

ingyen fogtómés és foghuzásban

részesülnek

Kedden és szombatn d. u. 2—3 óráig

Külmonostor-utca 20. szám.

Dr. Höncz Kálmán

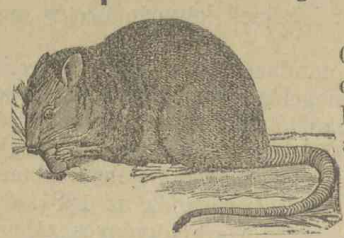
13—20

egyet. m. tanár.

E. Hammerschmidt gyógyszerész

által készített

patkány virsli

D. R. P. 95277. és G. M. Sch. 76024 az elismert legjobb patkány-méreg a világon, a mely a patkányokat tömegesen pusztítja és öli. Embereknek és há-

zi állatoknak ártalmatlan. Szántalan olismérő nyil-atkozat minden körben.

Ára: 45 kr. 75. és 1 firt 30 kr.

Főraktár Kolozsvárt: Székely Miklós gyógyszerész-nél.

2—10

Hirdetések.

ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET KOLOSZVÁRT.

Szám: 1589. V. 29—1899.

1000. 2—5.

Pályázati hirdetmény.

Az „Erdélyi Gazdasági Egylet”-nél megüresedett **gyakornoki** (a téli szezon alatt egyszersmint: **lőhermagtiszító-raktár-felügyelői**) állásra pályázatot hirdetünk. **Javadalmazás:** Évi 600 — Hatszáz forint, havi előleges részletekben. Hivatalos kiküldetés esetén: 3 frt napi díj és a Sz. sz. 10. §-ában előírt egyéb díjak.

Amennyiben az „Erdélyi Gazda” szerkesztői és kiadói munkakörében mint fogalmazó és adminisztráló segédként alkalmazható leendő, ezért a szerkesztő-kiadó részéről külön — egység szerinti — díjazásban részesül.

Pályázati feltételek: Felsőbb gazdasági tanulmányok oklevél; megfelelő gazdasági szakirodalmi képesség és gyakorlati ismeretek; nőtlen állapot. Nyelvismeret (főképp: német, esetleg francia, angol és román) és szerkesztői teendőkhöz való jártasság; előnyt biztosít.

Felhívtnak azon okleveles gazdászok, kik a fentieknek megfelelő képesítéssel rendelkeznek és a gazdasági együleti titkári pályára lépni óhajtanak, hogy **sajátkezűleg írott és okmányokkal felszerelt pályázati kérelmeket** az Erdélyi Gazdasági Egylet elnökségéhez ezideig, **f. évi november 15-ig** adják be.

Kolozsvár, 1899 október hó 10-én.

Szabó József, s. k.
egyl. elnök.Tokaji László, s. k.
egyl. titkár.

Sz. 1832—899. tkvi.

1008. 1—3.

Hirdetmény.

Mező-Szombattelke község telekkönyve birtokszabályozás következtében részlegesen átalakított és ezzel egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. évi XXIX., az 1889. évi XXXVIII. és az 1881. évi XVI. t.-cikkkel a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. évi XXIX. t.-cikkben szabályozott eljárás a telekjegyzőkönyvi bejegyzések helyesbítésével kapcsolatosan foganatosított.

Ez azzal a felhívással tételik közzé:

1., hogy mindazok, kik az 1886. évi XXIX. t.-cz. 15. és 17. §-ai alapján — ideértve e §-oknak az 1889. évi XXXVIII. t.-cz. 5. és 6. §-aiban és az 1891. évi XVI. t.-cz. 15. §. b. pontja alapján eszközölt bejegyzések vagy az 1886. évi XXIX. t.-cz. 22. §-a alapján történt törések érvénytelenségét kimutathatják, e végből törési keresetüket hat hónap alatt vagyis **1900. évi április hó 1-ső napjáig bezárólag** a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbítható záros határidő eltelté után indított törési kereset, annak a harmadik személynek, a ki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat;

2., hogy mindazok, a kik az 1886. évi XXIX. t.-cz. 16. és 18. §-ainak eseteiben — ideértve az utóbbi §-nak az 1889. évi XXXVIII. t.-cz. 5. és 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is — a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében élni kívánnak, írásbeli ellentmondásokat hat hónap alatt vagyis **1900. évi április hó 1. napjáig bezárólag** a telekkönyvi hatósághoz nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő letelte után ellentmondások többé figyelembe vétetni nem fog;

3., hogy mindazok, a kik a telekkönyv átalakítás tárgyában tett intézkedések által, nemkülönbben azok, a kik az 1. és 2. pontban körülírt eseteken kívül az 1892. évi XXIX. t. cz. szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogait bármily irányban sértve vélik — ideértve azokat is a kik a tulajdonjog arányának az 1889. évi XXXVIII. törv. cz. 16. §. alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják, e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt, vagyis **1900. évi április hó 1-ső napjáig bezárólag** nyújtsák be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros határidő elmúltá után az átalakításkor közbejött téves bevezetésből származó bármilyen igényeket jóhiszemű harmadik személyek irányában többé nem érvényesíthetik, az említt bejegyzéseket pedig csak a törvény rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek jogainak sérelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek, a kik a kiküldöttnek eredeti okiratokat adtak át, hogy a mennyiben azokhoz egyszerű másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyújtanak az eredetiek a telekkönyvi hatóságnál átvethetik.

A kir. járásbírószág telekvi hatóságától.

Mócsos, 1899 szeptember 22-én.

Kovács István,
kir. táblabíró.

Sz. 1395—899.

1009. 1—

Arverési hirdetmény.

Alulírt kiküldött bírósági végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy a kolozsvár-városi kir. járásbírószág 1899 évi Sp. I. 357—4 számú végzésével Koleszár Sándor ügyvéd által képviselt Magyar Mihály telperes részére Baranyi János és Macskási Sámuel alperes ellen 350 frt követelés és jár. ennyire elrendelt s az ugyanazon bíróságnak Sp. I. 357-3—99 sz. végzése folytán biztosítási végrehajtás folytán alperestől f. év Jun. 10. és Aug. hó 3. napján lefoglalt 1043 frta becsült ingóságokra a Kolozsvár városi kir. járásbírószág VI. 1089-2 számú végzésével az arverés elrendeltetve, annak a felülfoglaltok követelése erejéig is, amennyiben azok törvényes zálogjogot nyertek volna, alperesek bérleti helyiségében és lakásán Kolozsvárt Ágoston-utca 14. sz. és folytatva Nagyszamos-utca 2. szám alatt leendő megtartására határidőül **1899. évi október hó 20. napján délután 3 órája** tűzetik ki, mikor a bíróságilag lefoglalt butorok, kocsi, ló, sertések, tehén, borjúk — s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Felhívtnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéséhez tartanak jogot, a mennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna; és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az arverés megkezdése előtt alóli kiküldöttnek szóval vagy írásban bejelenteni.

A törvényes határidő hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Kolozsvárt, 1899 évi október hó 4. napján.

Ligeti József
kir. bírósági végrehajtó.

RUHÁZATI ÁRUHÁZ. NEUMANN M. Kolozsvár.	RUHÁZATI ÁRUHÁZ. NEUMANN M. Kolozsvár.
Felöltő — — — 10 frt	Iskola ruha — — 5 frt
Havelok — — — 9 frt	Fiu havelok — — 5 frt
Őszi öltöny — — 16 frt	Télikabát — — 8 frt
Ulster — — — 13 frt	Jég kabát — — 6 frt
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.	Vidéki megrendeléseknél elengedő az életkor megjelölés. 952. 5—5

Hirdetmény.

Van szerencsém a n. é. közönségnek becses tudomására juttatni, hogy a mértékvétel szerinti **fehérnemű szabás, kézen- és gépen való varrás, fehér- és színes himzés, aujur, tüftetés, csipkeverés, poinlace, tűlláthuzás, holbán, bogozás és minden egyéb**

női kézi munkák

tanítására **tanítványokat** elvállalok.

A tanítási feltételek iránt felvilágosítást nyújtok Széchenyi-tér 1. sz. II. emelet, 9. ajtó szám alatt levő lakásomon (a Széki-palota tőszomszédságában naponként d. e. 9—12-ig, d. u. 2—5 óráig.

Kolozsvárt, 1899 évi október hó 14.

Teljes tisztelettel

Rzihovszkyné Lehnér Erzsé,
okl. munkatanítónő.

988. 3—10.

„ORIENT“

kávéház, étterem- és szálloda

Nagy-utca 6. sz., Nagyhid-utca 7. sz.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására hozni, hogy Nagy-utca 6. sz., és Nagyhid-utca 7. sz. alatt levő kávéházamat, szállodámat és éttermemet „ORIENT“ névvel megnyitottam és azt házilag kezelve a n. é. közönség rendelkezésére bocsátottam.

Méréselt szobaárak! Kötő magyar könyvek! Pontos kiszolgálás.

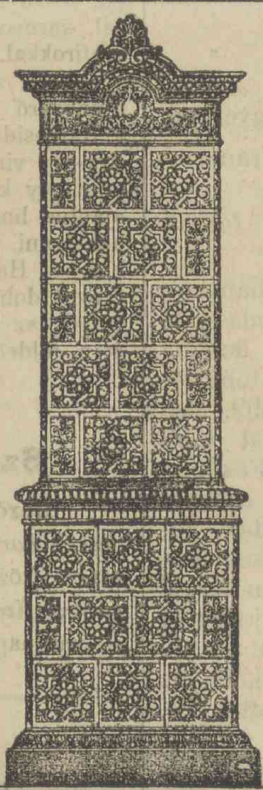
Valódi és tiszta erdélyi borok, gázvilágítással ellátott tóke-pálya (nyári és téli mulatóhely). Ujjonnan berendezett szobák 50 krtól 1 frt 40 krtig.

Olcso havi ékezőre előfizetések elfogadhatnak.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kéri, tisztelettel

920. 7—26.

A HÁZTULAJDONOS.

A t. építő közönség figyelmébe!

Mivel helyben, **Kül-monostor-utca 101. szám alatti**

1885. év óta fennálló

Kályha gyáramat

másra szándékozom átruházni, kénytelen vagyok a raktáron levő kitűnő minőségű és stílusos kivitelű kályha- és takaréktűzhelyeim igen leszállított árban eladni. A felállítás legjobb szakértő által eszközöltetik. Ugyszintén porcellán takaréktűzhelyek- és fürdő-kádak szállítása és felszerelése is elvállaltatik.

914. 4—4.

Gáll B. János.

POSZLERGYULA

989. 3—0

szövet-üzlete Belhid-utca 3. szám.

Miután a fentírt üzlet feloszlik az áruk a következő olcsó árakban árusítatnak el

ugymint:

1 méter jó mosó barchet — —	ezelett 0.25 kr. most 0.16 kr.
1 méter 75 cm. széles — —	ezelett 0.44 kr. most 0.28 kr.
1 méter 75 cm. széles lawn-tennis — —	ezelett 0.30 kr. most 0.20 kr.
1 méter flanel barchet — —	ezelett 0.55 kr. most 0.34 kr.
1 méter szőr ruhakelme — —	ezelett 0.40 kr. most 0.25 kr.
1 méter loden — —	ezelett 0.35 kr. most 0.20 kr.
1 méter téli gyapju szövet — —	ezelett 0.75 kr. most 0.40 kr.
1 méter téli gyapju szövet — —	ezelett 0.90 kr. most 0.50 kr.
1 méter 120 cm. széles — —	ezelett 1.80 kr. most 0.80 kr.
1 méter 120 cm. széles — —	ezelett 2. — kr. most 0.90 kr.
1 nagy téli kendő — —	ezelett 3. — kr. most 1.70 kr.
1 nagy téli kendő — —	ezelett 4. — kr. most 2. — kr.
1 nagy téli kendő — —	ezelett 5. — kr. most 2.50 kr.
1 nagy téli kendő — —	ezelett 6. — kr. most 3. — kr.
1 nagy téli kendő — —	ezelett 10.0 kr. most 5. — kr.
1 vég rumburgi vászon széles — —	ezelett 9. — kr. most 5. — kr.
1 vég szépségi vászon széles — —	ezelett 10.0 kr. most 5.50 kr.
1 méter jó minőségű — —	ezelett 0.20 kr. most 0.13 kr.
1 férfi ing fehér — —	ezelett 1.20 kr. most 0.80 kr.

Szőnyegek, selyemneműek és más számtalan itt elő nem sorolt cikkek megfelelő olcsó árban árusítatnak el.

Megvétel céljából ügynökök kizárásával keresek egy nagyobb földbirtokot!

Czim a kiadó-hivatalban.

1002. 3—3.

Zahmann orvosdoktor

Árjegyzék ingyen és bérmentve.
Raktárakat megnevezem.

alsóruházata.

Valódi csak
ezzel a védőjeggyel.

Orvosi előkelőségek legjobban ajánlják e legeszségesebb és legjobb fehérneműt.

Nem ugrik össze. Nem csomósodik. A bőrt nem igazítja. Tartósságát és selyempuhaságát mindig megtartja. Bármely időszakra a legkellemesebb viselet.

Sokkal olcsóbb mint a gyapju-fehérnemű.

Egyedül engedélyezett gyár:

H. Heinzelmann, Bregenz

(Vorarlberg).

BINDER BÉLA

épület és műlakatos Kolozsvárt, belközép-utca 38. sz.

Készít **épület és műmunkálatokat**, u. m.: vaskapuk, egyszerű és díszes kivitelen, sirácsolatokat, takaréktűzhelyeket, mindennemű épület-diszítéseket és szobamunkálatokat. Készít továbbá **tűzmentes vasszekrényeket** bármilyen nagyságban, valamint elfogad mindennemű vasszekrény javítást. Ugy helybeli és vidéki megbízásokat vagy megrendeléseket elfogad és biztosítja a n. érd. közönséget pontos, jutányos és szolid munkáról.

Műhelyek: London-utca 13. sz. saját ház és Belközép-utca 53. sz. Boskovics ház.

963. 4—12.

É r t e s í t é s !

Arról értesültem, hogy három évtizeden át a legnagyobb közmegelegedésre működő és a legdisztigáltabb ízlést is kielégítő butoraktáromban és műhelyemben ügyeim rendezéséhez szükséges rövid szünetet többen, kenyérszerzésre irányuló roszindulatú koholmányokkal ama híresztelésekre használták fel, hogy e régi 30 éves működésem teréről végleg visszaléptem, nyugalemba vonultam, dolgozni már teljesen képtelen vagyok, munkát többé fel sem válllok. Minthogy kiváló ízlésemről és pedáns munkámról külföldön elismert nevemet megmontani másképpen — pl. **versenymunkával** — nem voltak képesek, mindezt csak azért híresztelték és híresztelik ma is, hogy helybeli és vidéki régi vevőim, a kik mindenkör **kizárólag engemet** voltak kegyesek becses megrendelésükkel kitüntetni, tüzetemből e szünet alatt elszokjanak.

Éppen ezért az igazságnak, előkelő vevőimnek és a magam önértetének tartozom e **tendentiózus rágalmak demantálásával**. A mit sietek is tenni ama tiszteltteljes kérés által, — hogy sziveskedjenek személyesen meggyőződni egy próbarendelés által az összes állítások ellenkezőjéről — mely alkalommal befog bizonyosodni, hogy képes vagyok pedanteria, pontosság, tisztaság, tartósság, ízlés jutányosság tekintetében versenyezni a hazai és külföldi legelőkelőbb cégekkel éppen úgy, mint eddig, sőt nyugodt lelkiismerettel állíthatom, hogy ezentul még sokkal inkább.

Azonban nehogy félreértessem. Nem dicsekvésként tesszem ezt az ajánlatot, hanem a félrevezetett nyilvánosság felvilágosításánál.

Ezek után van szerencsém jól ismert cézemet ismét nagyrabecsült jóindulatukba ajánlani, különösen új berendezések, garnitúrák kibővítése, bevonása, mindennemű javítása, átalakítása, vagy becsesítése tekintetéből. Ugyszintén bátorodom felhívni becses figyelmüket új, vagy régi butorokat „moly mentesítő” preparátumomra, melylyel több évi módosítás után a legbiztosabb eredményt értem el.

Becsés megrendeléseket kérve maradok kiváló tisztelettel

415.38 —*

Duchony János és fia.